

KUPFUNA LO'KU TAKA HI LE HENHLA

**Kululamisiwa
hi Watson Goodman**

A ku na nxavo — Swi nga xavisiwi

KUPFUNA LO'KU TAKA HI LE HENHLA

Xibukwana le'xi vuriwaka "KUPFUNA LO'KU TAKA HI LE HENHLA," xi endlile hi xi sweswo leswaku xi nga tameriwa hi ku vevuka, leswaku u nga va na xona hinkwaku u fambaka kona, ni leswaku u nga xi hlaya xona loko u rindzela munhu hambu wun'wana nchumu. Hi mukhuya lowu u nga dyisa moya wa wena matshan'weni ya ku lahla ntsena nkarni.

Rito ra Xikwembu ri ta "hi le henhla", na ri pfuna ngopfu timbilu le'ti nga ni ndlala ni tora ra swa kululama. Loko munhu a hundzuka a tshika swidyoho, kutani a pfumela ka Muponisi, Hosi Yesu Kriste, hi mbilu hinkwayo ya yena, Hosi yi ta ti vonakalisa ka yena kutani yi ta nghenisa mbilwini ya yena kutsaka ni kurula ka yona. Mina a ndzi endlile swoleswo hi lembe ra 1937. Kutani kusukela nkarni lowo ku fikela sweswi a ndzi tshovanga ni siku ni rin'we kutwanana loko ni Hosi ya mina. Ndza ku khongotela hi matimba leswaku u tinyiketa ka YONA SWESWI, loko u nga swi endlanga.

— Watson Goodman

RIRHANDZU RA XIKWEMBU

1

va-Roma 5.8

Kambe Xikwembu xi kombisile ngopfu e rirhandu ra xona e ka hina, hi leswaku loko ha ha ri vadyohi, Kriste o hi ferile.

Yohane 13.1

Nkhuvo wa Paska, loko wu lave ku va kona, Yesu, hi ku ti va leswaku nkari wa yena wu fikile wa ku suka misaveni, ni ku ya ka Tata wa yena, leswi a nga randa vanhu va yena vale misaveni, a va randa ni ku yisa ku he teleleni.

Hlavutelo 1.5

Ni ka Yesu Kriste, mboni le'yi thembekaka, ni mativula e xikari

ka vafi, ni Hosi ya tihosi ta misava!

Yeremia 31.3

Yehova o tikombisile ka mina a ri kule, a ku: Ee, nda ku randa hi rirhandu le'ri nga heriki; hikwalabo ndi ta ku hlayisela tintswalo ta mina!

Yohane 3.16

Hikuva Xikwembu xi, randile misava swonghasi, xi ko xi nyika Nwana wa xona l'a nga tswariwa a le swakwe, leswaku unwana ni unwana l'a pfumelaka ka yena, a nga thuki a lova, kambe a va ni vutomi le'byi nga heriki.

I Timoteo 3.16

Kunene xihundla xa vukhongeriri i le'xikulu: Xikwembu xi tivonakisile nyameni, xi kumiwe xi lulamile e Moyeni, xi voniwile hi tintsumi, xi vuriwile matikweni, xi pfumeriwile misaveni, xi tlakusiwile ku kwetsimeni.

Yohane 1.1, 14

E ku sunguleni Rito a ri ri kona, Rito a ri ri ni Xikwembu, kutani Rito a xi ri Xikwembu. . . Kutani Rito ri endliwile nyama, ri akile xikari ka hina, kambe hi hlalele ku vangama ka rona, ku nga ku vangama ka Nwana l'anga swakwe, l'a humaka e ka Tatana, a tele tintswalo ni vunene.

Yesu a ku ka yena: Ndi thamile na nwina khale swo nghasi, kasi a ku ndi tivanga, Filipi! L'a ndi voneke, o vonile Tatana, kwalaho u vurisa ku yini, loko u ku: Hi kombe Tatana? Xana a ku pfumeri leswaku ndi le ka Tatana ni leswaku Tatana o le ka mina? . . . — Yohane 14.9, 10a

Leswo hikwaswo swi humelele leswaku ku endleka leswi Hosi yi nga swi vula hi muprofeta l'a nga te: Maswivo, wanhwana o ta tika nyimba, o ta veleka nwana wa wandisanyana, vito ra yena, o ta thyiwa Emanuel; loko va hlamusela hi leswaku: Xikwembu xi na hina. — Mateo 1.22, 23

YESU, N'WANA WA XIKWEMBU

3

Mateo 3:17

Kutani ku twakala rito le'ri humaka matilweni, ri ku: Loyi, i n'wana wa mina, loyi ndi nwi randaka, loyi ndi nwi tsakelaka.

U'wana ni u'wana l'a v'ulaka leswaku Yesu i N'wana wa Xikwembu, Xikwembu xi t'hama ka yena, na yena o t'hama e ka Xikwembu. — I Yohane 4.15

Hikuva ku tala ka v'ukwembu hikwabyo ku akile ka yena hi mmiri. — va-Kolosa 2.9

Esaya 9.6

Hikuva hi v'elekeriwe n'wana, hi nyikiwe n'wana wa wandisanyana, v'uhosi byi v'ekiwile khatleni ra yena. O ta thyiwa Muhlama-

risi, Mutunduxi, Xikwembu xa matimba, Tatana l'a nga riki na ku hela, Hosi ya ku rula.

Mateo 17.5

A ku a ha v'ula v'ula, papa le'ro v'angama ri humelela ri va khubumeta; kutani ku twakala rito le'ri humaka e papeni, ri ku: Loyi, i n'wana nga l'a randiwaka, loyi ndi nwi takelaka: nwi yingiseni.

Luka 1.35

Moya lo'wo kwetsima wu ta xikela ka wena, ni matimba ya L'a-nge-henhla-henhla ma ta ku funengeta; hikwalaho, n'wana lo'wo kwetsima l'a nga ta v'elekiwa hi wena, o ta v'uriwa N'wana wa Xikwembu.

4 YESU A HI BYELA LESWAKU YENA I MANI

Yohane 11.25

Yesu a ku ka yena: Hi mina ku pfuka ni vutomi; l'a pfumelaka ka mina, hambani a file, o ta hanya.

Yohane 13.13

Mi ndi vula Mufundisi ni Hosi, swona ma vurisa, hikuva ndi yena.

Yohane 8.23

A ku ka vona: Nwina, mi va la hansi; mina, ndi wa le henhla; nwina, mi va misava leyi; mina, a ndi wa misava leyi.

Yohane 8.58

Yesu a ku ka vona: Ndi vurisile, ndi ri ka nwina: Loko A-

braham a nga si va kona, mina a ndi ri kona.

Yohane 9.5

Loko nda ha ri la misaveni, ndi ku vonakala ka misava.

Yohane 10.7

Yesu a engeta a ku ka vona: Ndi vurisile ndi ri ka nwina: Hi mina nyangwa ya tinyimpfu.

Yohane 6.35

Yesu a ku ka vona: Hi mina vuswa bya vutomi; l'a taka ka mina, a nga ka a nga twi ndlala, ni l'a pfumelaka ka mina a nga ka a nga twi tora, ni siku riwe.

MASINGITA MAN'WANA LA'MA ENDLIWEKE HI YESU

5

Mateo 20.34

Kaṽa loko Yesu a ṽa twela ṽusiwana, a khumba mahlo ya ṽona; kutani hi nomu wolowo mahlo ya ṽona ma tlhela ma ṽona, kutani ṽa ṽwi landa.

Kute loko a ṽa lerisile ku ṽhamisisa ṽunyingi e hansi, e byanyini, a teka swinkwa le'swa ntlhanu, ni tinhlampfi timbiri, a langutisa henhla, a nkhensa. Kutani a phema swinkwa a nyika ṽadyondisiwa ṽa yena, kutani ṽadyondisiwa ṽa aṽela nṽhungu. Kutani ṽa dya hikwaṽo, ṽa xura; kambe ku tekiwa mahlanhla la'ma nga sala, ma tata swirundu

swa khume na swimbiri. Kambe la'ṽa dyeke a ṽa ri ṽanhu la'ṽa laṽaka ku ṽa ntlhanu wa makume ya madzana, ṽaṽasati ni ṽana ṽa nga hlayiwi. — Mateo 14.19-21

Luka 5.4-6

Kute loko a hetile ku ṽulaṽula, a ku ka Simon: Tlutele xidziṽeni, mi hoxa tinkoka ta ṽwina, mi phasa. Kambe Simon a hlamula, a ku ka yena: ṽwini, hi tirile ṽusiku hikwabyo, byi ko byi xa, a hi phasanga nchumu; kambe hi ku ṽula ka wena ṽdi ta hoxa rikoka. ṽa endlisa sweswo kutani ṽa phasa tinhlampfi le'to tala, rikoka ri ko ri handuka.

Yohane 1.3

Swilo hikwaswo swi endliwile hi rona, kutani xikari ka swilo le'swi endliweke, a ku na xilo le'xi endliweke handle ka rona.

I ǎa-Korinto 1.9

Xikwembu xa ǎhembeka, le'xi mi ǎvitaneleke ku hlangana ni Nwana wa xona, Yesu Kriste, Hosi ya hina.

Hikuǎa swilo hikwaswo swi tumbuluxiwile ha yena, le matilweni ni la misaǎeni, le'swi ǎvoniwaka ni le'swi nga ǎvoniwiki, ni swiluǎelo, ni ǎvuhosi, ni tinduna, ni ǎafumi. Hikwaswo swi tumbuluxiwe hi yena, kambe swi endleriwe yena. — ǎa-Kolosa 1.16

ǎa-Heberu 1.2

Xikwembu . . . kambe sweswi, hi masiku walawo ya makumu, xi ǎvulaǎule na hina hi Nwana wa xona, yoloyi xi ǎnwi ǎvekeke muddyandaka wa swilo hikwaswo, yoloyi kambe xi endleke ha yena hikwaswo le'swi ǎvumbiweke.

ǎa-Roma 14.9

Hikuǎa Kriste o file, kambe o tlhele a hanya, leswaku a ǎa yena l'a fumaka ǎafi ni la'ǎa hanyaka.

Timhaka ta ǎaapostola 2.36

Hikwalaho, yindlu hikwayo ya Israel yi fanele ku tiǎa swinene leswaku Xikwembu xi ǎnwi endle Hosi ni Kriste, Yesu loyi mi ǎnwi ǎvambeke.

YESU I MUAVANYISI WA HINKWAVO

7

Mateo 25.32

Kutani matiko hikwawo ma ta hlengeletwa e mahlweni ka yena; o ta hlwula vānwana e ka vānwana, kukotisa murisi loko a hlwula tinyimpfu e ka timbuti.

vā-Roma 14.10

Kambe wena u avanyisela yini makwenu? Kumbe wena u solela yini makwenu? Kasi hikweru hi ta yima e ku avanyisiweni ka Xikwembu.

vā-Roma 2.16

Swi ta humelela hi siku leri Xikwembu xi nga ta avanyisa le'swi fihliweke swa vanhu ha Yesu-Kriste, hi laha Evangelii ya mina yi vūlaka ha kona.

II Timoteo 4.1

Nda ku khongotela e mahlweni ka Xikwembu ni Hosi ya hina, Yesu Kriste, loyi a nga ta avanyisa la'va hanyaka ni la'va feke, e nkarini wa ku humelela ka ku fuma ka yena, ndi ri.

Yohane 5.22

Tatana a nga avanyisi munhu ni unwe, kambe o nyikile Nwana ku avanyisa hikwako.

Timhaka ta Vaapostola 10.42

Kutani o hi lerisile ku dyondisa tiko ni ku tiyisa leswaku hi yena l'a vekiweke hi Xikwembu a va muavanyisi wa la'va hanyaka ni la'va feke.

8 KUKUTSULIWA KU ENDLIWA HA YESU YEXE

Yohane 10.9

Hi mina nyangwa. Kungaku loko munhu a nghena ha mina, o ta hlayiseka; o ta nghena a v̄a a huma, a kuma madyelo.

Yohane 14.6

Yesu a ku ka yena: Hi mina ndlela, ni ntiyiso, ni v̄utomi; a ku na munhu l'a nga taka ka Tatana, loko ku nga ri ha mina.

Yohane 8.24

Hikwalaho ndi mi byerile, ndi ku: Mi ta fela e ku dyoheni ka n̄wina. Kungaku loko mi nga pfumeri leswaku hi mina loyi, mi ta fela swidyohweni swa n̄wina.

v̄a-Heberu 5.9

Kutani, kute loko a hetisekile, a v̄a n̄wini wa ku kutsula lo'ku nga heriki, e ka hikwaṽo la'v̄a n̄wi yingisaka.

Timhaka ta Vaapostola 4.12

Kutani a ku na ku hlayiseka ka uñwana, hikuṽa a ku na v̄ito rimbe e hansi ka matilo, le'ri nyikiweke xikari ka v̄anhu, leri hi fanelaka ku hanyisiwa ha rona.

v̄a-Heberu 7.25

Hikwalaho, na swona, a swi kota ku ponisa, hi ku hetisisa la'v̄a ṽhinelelaka Xikwembu ha yena, hikuṽa o kari wa hanya hi masiku ku v̄a khongelela.

KUKUTSULIWA KU ENDLIWA HA YESU YEHE 9

va-Kolosa 1.12-14

Nkhensani Tatana l'a nga mi endla la'va lulameleke ku va ni ku averiwa e ndakeni ya vakwetsimi e ku vonakaleni; kutani o hi humesile matimbeni ya munyama, a hi nghanisa e ku fumeni ka Nwana wa yena l'a randiwaka, yoloyi hi nga ni ku kuturiwa ha yena, ku nga ku rivaleriwa ka swidyoho.

Hikuva Nwana-wa-munhu o tile ku lava ni ku hanyisa le'swi loveke. — Luka 19.10

I va-Korinto 1.30

Kutani ha xona mi le ka Yesu Kriste, l'a endleriweke hina, hi ku randa ka Xikwembu, e vutlha-

ri, ni ku lulama, ni ku kwetsima, ni ku kuturiwa.

Hlavutelo 5.9

Kutani va yimbelela risumu le'rinthswa, va ku: U lulameriwe ku teka buku ni ku lemula ku tiyisa ka yona; hikuva u tlhaviwile, kutani u kutulele Xikwembu hi ngati ya wena e vanhu va tinxaka hikwato, ni va tindimi hikwato, ni va swivongo hikwaswo, ni va matiko hikwawo.

L'a tihikeleke hina, a ta hi kutula e ku hambolokeni hikwako, a va a hi hlantswa e ku tiendla ha hina tiko le'ri nga ra yena hi xiviri, le'ri thiverikelaka e mitirweni le'yinene. — Tito 2.14

10 MHAMBA YA NGATI YA KRISTE

Mateo 26.28

Hikuṽa lexi i ngati ya mina ya ntwanano lo'wuntswha, le'yi halateriwaka la'ṽo tala e ku riṽaleriweni ka swidyoho.

ṽa-Roma 5.9

Kutani sweswi loko hi hlayiwile la'ṽa lulameke hikwalaho ka ngati ya yena, ngopfu-ngopfu hi ta ponisiwa e ṽukarini hikwalaho ka yena!

I Petro 1.18, 19

Ma swi tiṽa leswaku mi kuṽuriwile mikhuṽeni ya ṽwina ya swa haṽa, leyi mi yi dyondisiweke hi ṽatata wa ṽwina, ku nga ri hi le'swi bolaka, hi silver, kumbe

nsuku, kambe ku ṽa hi ngati le'yi pfumariwaka ya xinyimpfana, le'xi nga riki na xiṽati ni xisandu, a nga Kriste.

ṽa-Heberu 9.14

Ngopfu-ngopfu ngati ya Kriste l'a tihumeseke ka Xikwembu hi Moya lo'wu nga heriki, a ri mamba le'yi nga riki na xiṽati, yi ta hlantswa mapfalo ya ṽwina e mitirweni le'yi feke, leswaku mi tirela Xikwembu le'xi hanyaka!

ṽa-Efesa 1.7

Ha yena, hi ni ku kuṽuriwa hi ngati ya yena, ku nga ku riṽaleriwa ka ku dyoha ka hina hi rifuwo ra tintswalo ta xona.

KUPONISIWA HI KUPFUMELA E KA KRISTE 11

ǃa-Efesa 2.8, 9

Hikuǃa mi hlayisekile hi ti-ntswalo, hi ku pfumela, kutani leswo a swi humi ka n̄wina, i ku nyika ka Xikwembu; a swi humi mitirweni, leswaku ku nga t̄huki ku ǃa na munhu l'a tidunisaka.

Yohane 20.31

Kambe timhaka leti ti t̄ari-wile leswaku mi pfumela leswaku Yesu i Kriste, Nwana wa Xikwembu, ni leswaku, hi ku pfumela, mi ǃa ni ǃutomi e ǃitweni ra yena.

Yohane 6.28, 29

ǃa ku ka yena: Hi ta endla yini ku tira mitiro ya Xikwembu xana? Yesu a ǃa hlamula, a ku:

Hi wona ntiro wa Xikwembu, hi leswaku mi pfumela ka loyi xi n̄wi rumeke.

Hikuǃa e ka Yesu Kriste, ku yimba, hambu byi ri ǃukhuna, a swi pfumi nt̄shumu, kambe ku pfuna ku pfumela lo'ku tiraka hi rirhandu. — ǃa-Galatia 5.6

ǃa-Roma 5.1

Kutani leswi hi nga hlayiwa la'ǃa lulameke hi ku pfumela, hi ni ku rula e ka Xikwembu ha Yesu Kriste, Hosi ya hina.

I Yohane 5.4

Hikuǃa hikwaswo leswi tswari-weke hi Xikwembu, swi hlula misaǃa: kutani ku hlula lo'ku hlulaka misaǃa, i ku pfumela ka hina.

Tipsalma 103.11

Hikuṽa hi laha matilo ma tla-
kukeke henhla ka misaṽa, Hi
sweswo nsoṽo wa yena wu kurile
henhla ka laṽa ṽwi tshaṽaka.

Kambe nsoṽo wa Yehova i
wa mikari hikwayo e ka laṽa
ṽwi tshaṽaka, Ni ku lulama ka
yena e henhla ka ṽana ṽa ṽana
ṽa ṽona. — Tipsalma 103.17

Hikuṽa tintswalo ta wena ti
titlakusile henhla ka matilo, Ni
ku ṽhembeka ka wena ku fike
mapapeni. — Tipsalma 108.4

Swirilo swa Yeremia 3.22, 23

I tintswalo ta Yehova leti ti
endleke leswaku hi nga ṽhuki hi

loṽa, Hikuṽa tintswalo ta yena a
ti si hela; Ti ṽhama ti ri kona hi
mixo wuṽwana ni wuṽwana;
ṽunene bya wena byi kulukumba!

Tito 3.5

O hi hanyisile, ku nga ri hi
mitiro leṽinene leṽi tiriweke
hi hina, kambe hi tintswalo ta xo-
na, hi ku hlantswa ka ku tswari-
wa ra ṽumbiri, ni ṽuntswha bya
Moya loṽo kwetsima.

Hi xihi Xikwembu leṽi fanaka
na wena, leṽi susaka ku hombo-
loka, leṽi khomelaka ku dyoha
ka xisalela xa ndaka ya xona? A
xi nga hlayisi ku kariha ka xona
hi masiku, hikuṽa xi ṽakela ku
ṽetelela. — Mikea 7.18

XIKWEMBU XI HI VITA LESWAKU HI TA KA XONA

13

Mateo 11.28

Tanani ka mina ñwina hikwenu la'va karheleke, ni la'va tikeriwaka, ñdi ta mi wisisa.

Esaya 55.1

Ñwina hikwenu la'va nga ni tora, tanani matini, hambí ñwina la'va pfumalaka mali! Tanani, mi ta xa'va, mi dya; tanani, mi xa'va vinyo ni ñtwamba, hambí mi nga ri na mali, a mi nga hakeri!

Yohane 7.37

Hi siku ra ku hetelela ka nkhuvo, ri nga le'rikulu, Yesu a a yimile, kutani a huwelela, a ku:

Kungaku loko munhu a ri ni tora, a a te ka mina, a nwa.

Esaya 1.18

Tanani, hi tenga timhaka! ku vula Yehova. Loko swidyoho swa ñwina ingi swi tswhukile, swi kotisa xi'vungu'vungu, xana swi basa tani hi gamboko? Loko swi tswhukile tani hi krimson, xana swi fana ni voya bya tinyimpfu?

Hla'vutelo 22.17

Moya ni Mutekiwa va ri: Tana! Ni l'a yingisaka, a vule a ku: Tana! Ni l'a nga ni tora, a a te; ni l'a swi randaka, a a teke ntsena e mati ya vutomi.

14 A HI HINKWAVO VANHU LA'VA NGA VANA VA XIKWEMBU

ṽa-Roma 8.14, 15

Hikuṽa hikwaṽo la'ṽa fambisiwaka hi Moya wa Xikwembu, hi ṽona ṽa nga ṽana ṽa Xikwembu. Hikuṽa a mi nyikiwanga moya wa ṽukhumbi, leswaku ku chaṽa ku ṽa kona; kambe mi nyikiwile moya wa la'va ṽekiweke ṽana, lowu hi huwelelaka ha wona, hi ku: Aba, Tatana!

ṽa-Filipia 2.15

Leswaku mi pfumala swisanduni xiṽati, mi ṽa ṽana ṽa Xikwembu la'ṽa nga solekiki xikari ka rixaka le'ri onhakeke, le'ro homboloka, rolero mi nga ṽa ni ku ṽangama e xikari ka rona, kuko-

tisa maṽoningo e misaṽeni, mi ri kari mi tamela rito ra ṽutomi.

Yohane 1.12

Kambe hikwaṽo la'ṽa nga ri amukela, ri ṽa nyikile matimba ya ku endliwa ṽana ṽa Xikembu, ṽa nga la'ṽa pfumelaka hi ṽito ra rona.

Hikwalaho humani xikari ka ṽona, mi tihlawula, ku ṽurisa sweswo Hosi; mi nga ṽhuki mi khumba swa thyaka, kutani ndi ta mi amukela. Ndi ta ṽa tata wa nṽwina, mi ṽa ṽana ṽa mina ṽa xinuna ni ṽa xisati; ku ṽurisa sweswo Hosi ya matimba hikwa-wo. — II ṽa-Korinto 6.17, 18

LESWI XIKWEMBU XI VULAKA HI SWAKUNWA LE'SWI DAKWISAKA

15

Swiṽuriso 23.31, 32

U nga languti vinyo loko yi tsw hukile, Loko yi huhuma xikuvi, Ni loko yi tshuluriwa hi ku oloṽa. Makumu ya yona ma kotisa nyoka le'yi lumaka, Yi tshaṽa kukota mhiri.

ṽa-Galatia 5.19-21

Kasi mitiro ya nyama yi le riṽaleni, byi nga ṽumbhisa, ni ṽugangu, ni ṽooswi, ni ku khongela swikwembu swa haṽa, ni ṽungoma, ni ku ṽengana, ni timholoṽo, ni ṽukwele, ni ku kariha, ni ku alana, ni madzolonga, ni ku aṽana, ni makwanga, ni ku pyopyiwa, ni makolo, ni swilo

le'swo tano, leswi ndi mi byelaka e riṽaleni, kukotisa leswi ndi tshamaka ndi mi byela leswaku, laṽa endlaka le'swo tano, ṽa nga ka ṽa nga dyi ndaka ya ku fuma ka Xikwembu.

ṽa-Roma 13.13, 14

A hi fambeni hi mukhuṽa lo'wu fanelaka, kukota ṽanhu laṽa fambaka ni nhlekanhi, ku nga ri hi mahlomi ni ku pyopyiwa, ni ṽooswi, ni ṽumbhisa, ni timholoṽo, ni mona; kambe mi tifunengeta ha Hosi Yesu Kriste, kutani mi nga teteleri nyama hi ku yi xurisa e ku naveleni ka yona.

Mateo 22.37, 38

Yesu a ku ka yena: Randa Hosi, Xikwembu xa wena, hi mbilu ya wena hikwayo, ni moya wa wena hikwawo, ni ku anakanya ka wena hikwaku. Hi wona nawu lo'wo ranga lo'wukulu.

Marka 10.17-22

Kute loko a humele ndleleni, unwana a tšutuma, a nkhinsama e mahlweni ka yena, a nwi vutisa, a ku: Mufundisi lo'nene, ndi ta endla yini e ku dya ndaka ya vutomi le'byi nga heriki? Yesu a ku ka yena: U ndi vulela yini lo'nene? A ku na lo'nene loko a nga ri unwe, xi nga Xikwembu. Wa tiva milawu le'yi nge: U

nga tshuki u endla vooswi, u nga dlayi, u nga yiwi, u nga lumbeti, u nga dyi swa unwana, u va ni xicha vo e ka tata wa wena ni mana wa wena. A hlamula, a ku ka yena: Mufundisi, hikwaswo leswo ndi swi hlayisile e ku suke la vuhlangini bya mina. Kute loko Yesu a nwi langutile, a nwi randa, kutani a ku ka yena: U pfumala xilo xinwe: Famba, u ya xavisa hikwaswo leswi u nga na swona, u nyika swisiwana, kutani u ta va ni xuma e tilweni; kutani u ta, u ndi landa. Kambe a tlhaviwa hi rito leri, a famba a hlunamile, hikuva a ri munhu wa rifuwo le'rikulu.

Yakob 1.22

Mi ǃa ǃaendli ǃa rito, mi nga ǃi ǃatwi ntsena, la'ǃa tixisaka e ku ringaniseni ka ǃona.

I ǃa-Korinto 6.9, 10

Xana a mi swi tiǃi leswaku la'ǃo biha ǃa nga ka ǃa nga dyi ndaka ya ku fuma ka Xikwembu xana, Mi nga ǃhuki mi lahleka: Loko ǃa ri ǃa thyaka, ni la'ǃa gandelaka swifaniso, ni ǃaoswi, ni swipombolo, ni loko ǃa ri ǃa-So-doma, ni ǃayivi, ni la'ǃa naǃelaka rifuwo, ni ǃapyopyi, ni la'ǃa hleǃaka ǃanwana, ni la'ǃa dyelelaka; la'ǃo tano, ǃa nga ka ǃa nga dyi ndaka ya ku fuma ka Xikwembu.

ǃa-Efesa 5.6

Munhu a nga ǃhuki a mi kanganyisa hi ku ǃulaǃula ka swa haǃa, hikuǃa hikwalaho ka swona leswo, ku kariha ka Xikwembu ku ta ta e henhla ka ǃanhu la'ǃa nga pfumeriki.

I Yohane 3.7, 8a

ǃana, mi nga ǃhuki mi xisiwa hi munhu; l'a endlaka le'swo lulama, o lulamile, kukota leswi, na yena, a lulameke. L'a dyohaka, i wa Diabolos, hikuǃa Diabolos o dyohile kahari ku sunguleni. . .

ǃa-Galatia 6.3

Hikuǃa loko munhu a tianakanya, a ku: Nǃi xilo, kasi a nga ri nchumu, wa tixisa a ri yena.

ṽa-Roma 5.12

Hikwalaho, kukota leswi ku dyoha ku ngheneke misaṽeni hi munhu a ri unṽwe, kutani rifu ri kona hikwalaho ka ku dyoha; hi mukhuṽa wolowo rifu ri funengete ṽanhu hikwaṽo, hikuṽa ṽa dyohile hikwaṽo.

Kutani ku naṽela, loko ku xurile, ku tswala xidyoho, kutani xidyoho, loko xi hetisekile, xi tswala rifu. — Yakob 1.15

Ezekiel 18.20

Moya lo'wu dyohaka hi wona lo'wu nga ta fa. Nwana a nga ka a nga rwali nandu wa tata wa yena, na yena tata wa munhu a nga ka a nga biwi hikwalaho

ka ṽwana wa yena. Ku lulama ka lo'wu lulama ku ta ṽa e henhla ka yena, kambe ku hombo-loka ka lo'wo biha ku ta ṽa e henhla ka yena.

ṽa-Roma 8.6

Hikuṽa ku ranḁa ka nyama i rifu, kambe ku ranḁa ka Moya, i ṽutomi ni ku rula.

Luka 15.32

Kambe a hi fanele ku ṽaka ni ku tlangela, hikuṽa makwenu loyi a a file, kambe o hanyile; a a lahlekile, kambe o kumiwile.

Ku lulama ka xiṽiri ku yisa ṽutomini, Loko a ri loyi a landelaka swo biha o ṽutumela ku feni. — Xiṽuriso 11.19

Johane 5.21

Hikuṽa, kukotisa leswi Tatana a pfuxaka ṽafi, a ṽa hanyisa, na yena Nwana o hanyisa laṽa a ṽa randaka.

Yohane 11.43, 44

Kute loko a ṽule sweswo, a huwelela hi rito le'rikulu, a ku: Lazaro, humela handle! Kutani mufi a huma a ṽonḽeriwe milenge ni maṽoko hi tinguvu; e mombye-ni, a funengetiwe hi duku. Yesu a ku ka ṽona: Nwi nthunxeni a tifambela.

Yohane 10.17, 18

Hi laha Tatana a ndi randaka, hikuṽa ndi nyiketa ṽutomi bya mina, ndi ta tlhela ndi byi teka.

A ku na munhu l'a ndi tekelaka byona, hi mina ndi byi nyikaka hi ku randaka ka mina; ndi ni matimba ya ku byi nyika ni matimba ya ku tlhela ndi byi teka; ndi lerisiwile sweswo i Tatana.

Hlaṽutelo 1.18

Ni Loyi a hanyaka; a ndi file, kutani sweswi nda hanya hi masiku ni masiku; ndi ni mimpfungura ya xiṽandla xa vafi ni ya rifu.

Luka 7.14, 15a

Kaṽa loko a ṽhinela, a khumba rihlaka; kutani la'ṽa nwi rwaleke ṽa yima. Kutani a ku: Džaha, nda ku byela, ndi ri: pfuka. Kutani mufi a yima, a sungula ku ṽulaṽula.

Deuteronomoma 5.7-21

U nga ʒhuki u ʒva ni swikwembu swinwana e mahlweni ka mina.

U nga ʒhuki u tiendlela xifaniso le'xi ʒvatliweke, ni loko xi ri xifaniso xihi ni xihi xa swilo le'swi nge henhla e tilweni, ni loko xi ri xa swilo le'swi nge hansi misaʒveni, ni loko xi ri xa swilo le'swi nge matini, e hansi ka misaʒva.

U nga ʒhuki u xi nkhinsamela, ni loko ku ri ku xi tirela. . .

U nga ʒhuki u tlanga hi ʒvito ra Yehova, Xikwembu xa wena, hikuʒva Yehova a nga ka a nga tshiki nanḁu wa loyi a tlangaka hi ʒvito ra yena.

Anakanya siku ra ku wisa ku ri hlawula, hi laha Yehova Xikwembu xa wena, xi ku leriseke ha kona. U ta tira hi masiku ya ntlhanu na riḁwe, u tira ntiro wa wena hikwawo; kambe siku ra ntlhanu na mambiri, i siku ro wisa ra Yehova, Xikwembu xa wena. . .

U ʒva ni xichaʒvo e ka tata wa wena ni mana wa wena, hi laha Yehova, Xikwembu xa wena. . .

U nga ʒhuki u dlaya.

U nga ʒhuki u endla ʒooswi.

U nga ʒhuki u yiʒva.

U nga ʒhuki u lumbeta wari-kwenu hi ʒvumboni byo hembra.

U nga ʒhuki u naʒvela nsati wa

warikwenu, u nga thuki u navela yindlu ya wa-rikwenu, hambu yi ri nsimu ya yena, hambu a ri nanda wa yena wa wanuna ku-

mbe wa wansati, hambu yi ri homu ya yena, kumbe mbongolo ya yena, hambu xi ri xilo xinwana xa wa-rikwenu.

A U SWI KOTI KU TI FIHLA KA XIKWEMBU 21

Yobo 34.21, 22

Hikuva mahlo ya xona ma languta mikhuva ya vanhu. Xi languta mafambela ya vona hikhawo. A ku na munyama, a ku na minduti ya rifu, Laha vadyohi va nga tumbelaka kona.

Tipsalma 139.8, 12

Loko ndi tlhandlukela e matilweni, u kona; Ni loko ndi ya etlela e xivandleni xa vafi, ni kwalaho u kona. . . E ka wena, munyama wu nga ka wu nga

endli ntima, Vusiku byi xa kukotisa nhlekanhi, Munyama wu nga kota ku vonakala.

Yeremia 23.24

Xana munhu a nga fihleka e xihundlehi, leswaku ndi nga nwi voni, ku vula Yehova? A ndi ku: Matilo ni misava swi tele ha mina, ku vula Yehova?

Swivuriso 15.3

Mahlo ya Yehova ma languta hikhwako, Ma xiya la'vo biha ni la'vo lulama.

22 KUBIWA LO'KU NGA HERIKI KA LA'VA NGA RHANDZIKI XIKWEMBU

Kambe matilo ni misaṽa ya sweswi, swi hlayiseriwa ndilo hi rito rolero, swi londoṽotiwa ku ya fika siku ra ku aṽanyisa, ni ra ku loṽa ka ṽanhu la'ṽa nga chaṽiki Xikwembu. — II Petro 3.7

La'ṽo hamboloka ṽa ta tlhelela e xiṽandleni xa ṽafi, Ni matiko hikwawo la'ma riṽalaka Xikwembu. — Tipsalma 9.17

Kambe ṽoko ra wena, kumbe nenge loko swi ku wisa, swi ṽeme u swi txukumeta kule na wena, hikuṽa i mhaka le'yi ku fanelaka e ku nghena e ṽutomini, u ri xilema, kumbe u khuta, ku nga ri ku cukumetiwa e ndilwe-

ni lo'wu nga timekiki, u ri ni milenge mimbiri, kumbe maṽoko mambiri. — Mateo 18.8

Mateo 13.41, 42

Nwana-wa-munhu o ta ruma tintumi ta yena, ti ta humesa e handle ka ku fuma ka yena e ṽakhunguṽanyisi hikwaṽo, ni la'ṽa endlaka le'swo biha. Ti ta ṽa cukumeta e kheleni ra ndilo, laha mikosi yi nga ta ṽa kona, ni ku getela ka meno.

Mateo 25.46

Kutani ṽalaṽo ṽa ta ya e ku biweni lo'ku nga heriki; kambe la'ṽo lulama ṽa ta ya e ṽutomini le'byi nga heriki.

Timhaka ta Vaapostola 17.31

Hikuṽa xi ṽekile siku leri xi nga ta aṽanyisa misaṽa ha rona hi mukhuṽa lo'wo lulama, hi wana nuna loyi xi ṽwi hlawuleleke swona; kutani xi tiyisile e ka hikwaṽo e mhaka leyi hi ku ṽwi pfuxa e ku feni.

Na swona, Hosi yi tiṽa ku kutula e miringweni la'ṽa nga ni xitxhaṽo, ni ku hlayisela la'ṽo homboloka e ku biwa hi siku ra ku aṽanyisa. — II Petro 2.9

II ṽa-Korinto 5.10

Hikuṽa hi ta fanela ku humelela hikweru e mahlweni ka xithamo xa ku aṽanyisa xa Kriste, leswaku uṽwana ni uṽwana a ta

amukela le'swi ringanaka leswi a swi endleke loko a ri mmirini, hambiswi ri le'swo saseka, hambiswi ri le'swo biha.

ṽa-Roma 14.12

Hi mukhuṽa wolowo, uṽwana ni uṽwana wa hina o ta tihlamulela swa yena ka Xikwembu.

Laha rirandu ri hetisekeke ha kona ka hina leswaku hi ṽa ni ku themba lo'ku tiyeke hi siku ra ku aṽanyisa, hi leswaku lexi xi nga xona, na hina hi ṽa xona e misaṽeni leyi. — I Yohane 4.17

Kutani kukotisa loko ku leri siwe leswaku ṽanhu hikwaṽo ṽa fa kaṽwe, e ndaku ka swona ku ṽa ku aṽanyisiwa. — ṽa-Heberu 9.27

Ľa-Roma 5.15

Kambe ku nyika ka tintswalo a ku fani ni ku dyoha; hikuĽa, loko la'Ľo tala Ľa file hikwalaho ka ku dyoha ka munhu a ri uĽwe, tintswalo ta Xikwembu, ni ku nyika ka tintswalo, lo'ku teke hi munhu a ri uĽwe, a nga Yesu Kriste, na swona swi anĽele la'Ľo tala e ku tlurisa swo nghasi.

II Ľa-Korinto 9.15

A ku nkheniwe Xikwembu hikwalaho ka ku nyika ka xona lo'ku nga hlayiwiki!

I Petro 5.5b

. . . hikuĽa Xikwembu xi alela la'Ľa tikurisaka, kambe xi tetelela la'Ľa tiĽongahataka.

II Ľa-Korinto 8.9

HikuĽa mi tiĽa tintswalo ta Hosi ya hina, Yesu Kriste, hikuĽa loko a a ri kari a fuwile, o tiendle xisiwana hikwalaho ka niwina, leswaku mi kuma ku fuwa e Ľusiwaneni bya yena.

Timhaka ta Ľaapostola 4.33

Ľaapostola a Ľa ri kari Ľa tiyisa hi matimba la'makulu e Ľumboni bya ku pfuka ka Hosi Yesu; kutani ku kateka lo'kukululu a ku Ľhama henhla ka Ľona hikwaĽo.

Hikwalaho a hi mhaka ya loyi a ranĽaka, ni ya l'a ĽuĽumaka: kambe i ya Xikwembu le'xi tetelelaka. — Ľa-Roma 9.16

Timhaka ta Vaapostola 3.19

Hundukani ha kona, mi tlhela ka Xikwembu, leswaku swidyoho swa iwina swi hlanguriwa.

Timhaka ta Vaapostola 17.30

Kambe Xikwembu xi thikile masiku leswaku ma hunda wawo ya ku pfumala ku tiva, kutani sweswi xi lerisa vanhu hikwafo, e matikweni hikwawo, leswaku va hunduka.

Mateo 3.2

Hundukani, hikuva ku fuma ka matilo ku thinele.

Timhaka ta Vaapostola 2.38

Petro a ku ka vona: Hundu-

kani, kutani uwana ni uwana a khuvuriwa hi vito ra Yesu Kriste, e ku khomeriweni ka swidyoho; kutani mi ta amukela nyiko wu nga Moya lo'wo kwe-tsima.

Luka 13.3

E-e, kambe ndi ri ka iwina: Loko mi nga hunduki mi ta lovisa sweswo hikwenu.

II va-Korinto 7.10

Hikuva ku khomiwa hi tingana hi mukhuva lo'wu randiwaka hi Xikwembu, ku humesa ku tisola lo'ku nga ni ku hanya, ku nga lo'ku nga soriwiki; kambe ku khomiwa hi tingana hi mukhuva wa misava, ku humesa rifu.

Lo'wo biha a a t̄hike ndlela ya yena, ni wa lunya e meeheketo ya yena; a a tlhelele ka Yehova, l'a nga ta ŋwi twela v̄usiwana; ni ka Xikwembu xa hina, le'xi ri v̄alelaka, ku nga ri hi mpimo. — Esaya 55.7

Timhaka ta Vaapostola 5.31

Hi yena loyi Xikwembu xi nga ŋwi tlakusela e v̄okweni ra xona ra xinene leswaku a v̄a yena Hosi ni Muponisi, a ta nyika Israel e ku hunduka ni ku khomeriwa ka swidyoho.

Hlavutelo 3.20

Waswi v̄o, ŋdi yimile nyangweni, ŋda gongonda; kungaku loko uŋwana a yingisa rito ra mina,

a pfula nyangwa, ŋdi ta nghena e ka yena, ŋdi lalela na yena, na yena a dya na mina.

Mateo 6.14

Hiku v̄a kungaku loko mi ri v̄alela v̄anhu e ku dyoha ka v̄ona, Tata wa ŋwina l'a nge matilweni, o ta mi ri v̄alela, na ŋwina.

Loko mubihi a hunduka e ku dyoheni ka yena, loko a hlayisa milawu ya mina hikwayo, a hanya hi nawu ni ku lulama, kunene o ta hanya, a nga ka a nga fi. — Ezekiel 18.21

Yesu, kaku loko a v̄ona ku pfumela ka v̄ona, a ku ka mu v̄a-byi: Nwana nga, u ri v̄aleriwile swidyoho swa wena.— Marka 2.5

va-Efesa 5.11

Kambe mi nga thuki mi va ni mhaka e mitirweni ya munyama le'yo ke mihandu, kambe mi yi sanda.

Esaya 1.16

Hlambani, mi tibasisa; susani mahlweni ka mina e mitiro le'yo biha ya iwina; thikani ku endla swo biha.

Tito 2.11, 12

Hikuva tintswalo ta Xikwembu, le'ti nga hlayisaka vanhu hikwafo, ti vonakerile, ti hi dyondisa leswaku hi thika ku sanda swa Xikwembu, ni ku navela ka

misava, hi ta hanya e mikarini ya sweswi hi ku tikhoma, ni ku lula, ni vukhongereri.

I Yohane 2.15, 16

Mi nga randeni raisava, hambiswi ri le'swi nge misaveni; kungaku loko munhu a randa misava, rirandu ra Tatana a ri kona ka yena. Hikuva hikwaswo swa la misaveni, ku navela ka nyama, ni ku navela ka mahlo, ni ku tidunisa ka vutomi, a swi humi ka Tatana, kambe swi huma a misaveni.

va-Kolosa 3.2

Anakanyani swilo le'swi nge henhla, swi nga ri swa misava,

Nđi ta mi nyika timbilu le'tintswaha, nđi veka e ndeni ka nwi-na e moya lo'wuntswaha, nđi susa e nyameni ya nwi-na e timbilu ta maribye, nđi mi nyika timbilu ta nyama. — Ezekiel 36.26

I Yohane 5.18

Ha swi tiwa leswaku unwana ni unwana l'a tswariweke hi Xikwembu a nga dyohi; kambe l'a tswariweke hi Xikwembu wa tihlayisa, kutani lo'wo biha a nga nwi khumbi.

II va-Korinto 5.17

Hikwalaho, loko munhu a ri ka Kriste, i xivumbiwa le'xintshwa; swa khale swi herile; hikwaswo swi sasekisiwile.

I Yohane 2.29

Loko mi tiwa leswaku o lulamile, tiwani leswaku unwana ni unwana l'a endlaka le'swi lula-meke, o tswariwe hi yena.

I Petro 1.23

Mi va la'va tswariweke ra vumbiri, ku nga ri hi mbewu le'yi bolaka, kambe ku ri hi le'yi nga boriki, hi rito le'ri hanyaka ra Xikwembu, le'ri thamaka hi masiku.

Yohane 3.3

Yesu a hlamula, a ku ka yena: Kunene-nene nđi ri ka wena: Loko munhu a nga tswariwi ra vumbiri, a nga ka a nga voni ku fuma ka Xikwembu.

KUFA HI TLHELO RA VUDYOHU — KUPFUKA NA KRISTE

29

Na űwina, a mi file milandwi-
ni ya űwina ne ku dyoheni ka
űwina . . . (hikuűa mi hlayisekile
hi tintswalo); kutani xi hi pflu-
xe swiűwe, xi tlhela xi hi űhamisisa
swiűwe e matilweni e ka Yesu
Krisite. — űa-Efesa 2.1, 6

űa-Kolosa 3.1

Sweswi loko mi pfukile na Kri-
ste, laűani le'swi nge henhla, laha
Krisite a űhameke kona űokweni
ra xinene ra Xikwembu.

I Petro 2.24

Hi yena l'a rhwaleke swidyoho
swa hina e mmirini wa yena e
xihambanweni, leswaku hi fa hi

tlhelo ra swidyoho, kambe hi ha-
nyela ku lulama; loyi kambe mi
horisiweke hi maűhimbi ya yena.

űa-Galatia 5.24

Kambe la'űa nga űa-Krisite, űa
űambile nyama ni ku randa ni
ku naűela ka yona.

űa-Roma 6.2, 11

Swi nga űhuki swi űa tano! Le-
swi hina hi feke hi tlhelo ra űu-
dyoho, hi ta engeta hi hanya ka
byona hi mukhuűa wihi xana? . . .
Hi mukhuűa wolowo, na űwina,
ringanisani leswaku mi fele űu-
dyoho ni leswaku mi hanyela Xi-
kwembu ha Yesu Krisite. . .

Yohane 3.14, 15

Kukotisa Moxe loko a hayekile nyoka e mananga, Nwana-wa-munhu o fanekele ku hayekisiwa sweswo; leswaku uñwana ni uñwana l'a pfumelaka ka yena a nga thuki a loṽa, kambe a ṽa ni ṽutomi le'byi nga heriki.

Kambe ṽutomi le'byi nga heriki, hi leswaku ṽa ku tiṽa, wena Xikwembu xi ri xinwe xa ntiyiso, na Yesu Kriste loyi u ñwi rhumeke. — Yohane 17:3

ṽa-Roma 6.23

Hikuṽa hakelo ya ṽudyoho i rifu, kambe ku nyika ka tintswalo ta Xikwembu, i ṽutomi le'byi nga

heriki, ha Yesu Kriste, Hosi ya hina.

Yohane 3.36

L'a pfumelaka ka Nwana, o ni ṽutomi le'byi nga heriki; kambe l'a nga yingisiki Nwana, a nga ka a nga voni ṽutomi, kambe ku kariha ka Xikwembu ku tha-me henhla ka yena.

Yohane 5.24

Nḍi ṽurisile nḍi ri ka ñwina: L'a yingisaka rito ra mina, a ṽa a pfumela ka l'a nḍi rhumeke o ni ṽutomi le'byi nga heriki, kutani a nga ka a nga ti ku aṽanyisiweni, kambe o sukile ku feni e ku nghena ṽutomini.

ṽa-Galatia 4.6

Kutani leswi mi nga ṽana, Xikwembu xi rumile timbilwini ta ṽwina e Moya wa Nwana wa xona, lo'wu huwelelaka: Abba, hi leswaku Tatana!

Yohane 14.21

L'a nga ni milawu ya mina, kutani a yi hlayisa, hi yena l'a ṽdi rhandaka, kutani l'a ṽdi rhandaka, o ta randiwa i Tatana; na mina ṽdi ta ṽwi rhandaka, kutani ṽdi ta tihlavutela ka yena.

Esaya 32.17

Ntiro wa ku lulama ku ta ṽa ku rula, ni mihandu ya ku lulama, e ku wisa ni ku tsaka lo'ku nga yiki helo.

ṽa-Roma 8.16

Kambe na wona Moya wu yimelana ni moya wa hina, wu tiyisa leswaku hi ṽana, ṽa Xikwembu.

I Yohane 3.18, 19

ṽana ṽa nga, hi nga ṽhuki hi rhandana hi ku ṽulavula, ni riri-mi, kambe a ku ṽe hi ku endla, ni ntiyiso. Hi tiṽa ha kona leswaku hi ṽantiyiso, kutani hi tiyisa timbilu ta hina e mahlweni ka yena.

I Yohane 4.13

Leswi hi tiṽaka ha swona leswaku hi ṽhama ka xona, na xona ka hina, hi loko xi hi nyikile moya wa xona.

VUKONA BYA KRISTE MBILWINI BYI NYIKA KUTSAKA

U ta ndi tiŵisa ndlela ya ŵuto-
mi; Ku xura ka ku ŵaka ku kona
e mahlweni ka wena; Ni ku tsaka
lo'ku nga heriki e ŵokweni ra
wena ra xinene.— Tipsalma 16.11

ŵa-Roma 14.17

Hikuŵa ku fuma ka Xikwembu
a hi ku dya ni ku nwa; kambe
i ku lulama, ni ku rhula, ni ku
tsaka hi Moya lo'wo kwetsima.

ŵa-Galatia 2.20

Ndi ŵambiwile na Kriste, ku-
tani ndi hanya, ndi nga ri mina,
kambe i Kriste l'a hanyaka e ka
mina; kutani sweswi loko nda ha

hanya e nyameni, ndi hanya e
ku pfumeleni ka Nwana wa Xi-
kwembu, l'a ndi rhandeke, a ŵuya
a tinyiketela mina.

Yohane 15.11

Ndi mi byerile timhaka leti
leswaku ku tsaka ka mina ku ŵa-
ma ka n'wina, ni leswaku ku tsaka
ka n'wina ku hetiseka.

Yohane 17.13

Kutani sweswi ndi ya ka wena,
kambe ndi ŵulaŵula timhaka leti,
nda ha ri misaŵeni, leswaku ku
tsaka ka mina lo'ku hetisekeke ku
ŵa ka ŵona hi xiŵiri.

I Samuel 12.15

Kambe loko mi nga yingisi rito ra Yehova, ni loko mi arisa ku lerisa ka Yehova, voko ra Yehova ri ta va henhla ka nwina ku kotisa loko ingi ri va henhla ka vatata wa nwina.

va-Roma 6.16

Xana a mi swi tivi leswaku loko mi tiendla makhumbi ya unwana e ku nwi yingisa, mi makhumbi ya loyi mi nwi yingisaka, hambu ya vudyoho le'byi yisaka e ku feni, hambu ya ku yingisa lo'ku yisaka e ku lulameni?

II va-Tesalonika 1.7-9

Siku Hosi Yesu a vonakalaka, a huma e tilweni ni tintsumi ta

yena le'ta matimba, hi ndilo lo'wu pfuraka, e ku rihisa la'va nga tiviki Xikwembu, ni la'va nga yingisiki Evangeli ya Yesu Kriste, Hosi ya hina. Valavo va ta biwa hi ku onhaka lo'ku nga heriki, hi ku humelela ka Hosi, ni matimba la'yo kwetsima ya yona.

Deuteronomo 11.26-28a

Languta, ndi veka namuntlha e ku kateka ni ku rukana e mahlweni ka nwina: E ku kateka, loko mi yingisa milawu ya Yehova, Xikwembu xa nwina, leyi ndi mi lerisaka namuntlha, ni ku rukana, loko mi nga yingisi milawu ya Yehova, Xikwembu xa nwina

Luka 9.26

Hikuṽa uṽwana ni uṽwana l'a khomiwaka hi tingana hikwalaho ka mina ni timhaka ta mina, Nwana-wa munhu o ta khomiwa hi tingana hikwalaho ka yena, siku a taka e ku ṽonakaleni ka yena, ni ka Tata wa yena, ni ka tintumi le'to kwetsima.

Mateo 10.32, 33

Uṽwana ni uṽwana l'a nga ta ndi ṽula e mahlweni ka ṽanhu, na mina, ndi ta ṽwi ṽula e mahlweni ka Tatana l'a nge matilweni. Kambe uṽwana ni uṽwana l'a nga ta ndi landula e mahlweni ka ṽanhu, na mina,

ndi ta ṽwi landula e mahlweni ka Tatana l'a nge matilweni.

ṽa-Roma 10.9, 10

Hikuṽa loko u ṽula hi nomu wa wena leswaku Yesu i Hosi, ni loko u pfumela e mbilwini ya wena leswaku Xikwembu xi ṽwi pfluxile ku feni, u ta ponisiwa. Hikuṽa munhu o kuma ku lulama hi ku pfumela hi mbilu, kutani o kuma ku ponisiwa hi ku ṽula hi nomu.

ṽa-Filipia 2.11

Kutani tindimi hikwato ti ṽula leswaku Yesu Kriste i Hosi ku ṽe ku ḍuniseni ka Xikwembu Tatana.

SATANA — NALA LO'NKULU KUTLURISA WA HINA 35

Mateo 4.1, 10, 11

Kutani Yesu a yisiwa hi Moya e mananga e ku ya ringiwa hi Diabolos. . . Kambe Yesu a ku ka yena: Suka Satana hikuva ku țariwile, va ku: U ta nkhi-nsamela Hosi, Xikwembu xa wena, u tirela xona ntsena. Kwalaho Diabolos a nwi țhika; kutani vonani, tințumi ti nwi țhinelela, ti nwi tirela.

va-Efesa 6.11

Hakarani mathhari hikwawo ya Xikwembu, leswaku mi ta ti va ku hlula miringo ya Diabolos.

Timhaka ta Vaapostola 26.18

Ku ya hanyanyisa mahlo ya vona, leswaku va huma e munya-

meni va nghena e ku vonakaleni, va suka ne ku fumeni ka Satana e ku hundukela e ka Xikwembu, va ta vona ku khomeriwa ka swidyoho swa vona, ni ku averiwa e xikari ka vakwetsimi, loko va pfumerile ka mina.

I Petro 5.8

Tikhomeni, mi hiteka; hikuva nala wa nwina, a nga Diabolos wa mi wonga kukota nghala le'yi vombaka, yi lava loyi yi nga nwi dyaka.

II va-Tesalonika 2.9

Yoloyi o ta humelela hi matimba ya Satana, hi swihlamariso swa tinxakaxaka, ni swikombiso, ni masingita yo hembra.

II ŵa-Tesalonika 2.8

Kutani nkarini wolowo ku ta humelela nala, loyi Hosi yi nga ta űwi heta hi moya wa nomu wa yona, kambe yi ta űwi lo-ŵisa hi ku ŵonakala ka ku humelela ka yona.

Yakob 4.7, 8a

Hikwalaho, tiŵekani hansi ka Xikwembu; alelani Diabolos, kutani o ta suka e ka űwina. Thi-nelelani Xikwembu, kutani xi ta mi thinelela. . .

ŵa-Heberu 2.14

Hikwalaho, kukotisa leswi ŵana ŵa aŵeriwaka ngati ni nyama, hi mukhuŵa wolowo, na yena, o aŵeriwile swona, leswaku a ta

herisa hi rifu l'a nga ni matimba ya rifu, a nga Diabolos.

I Yohane 3.8

L'a dyohaka, i wa Diabolos, hikuŵa Diabolos o dyohile kahari ku sunguleni. Hikwalaho űwana wa Xikwembu a humeleleke, leswaku a herisa mitiro ya Diabolos.

ŵa-Roma 8.35, 37

I mani l'a nga hi hambanyisaka ni rirandu ra Kriste xana? Xana i ku karateka, kumbe maxangu, kumbe ku xaniseka, kumbe ndlala, kumbe vusweti, kumbe mhangu, kumbe fumu? . . . Kambe e ka leswo hikwaswo, hi hlula hi ku tlurisa ha loyi a hi randeke.

RIRHANDZU, XIKOMBISO XA VUDYONDZISIWA 37

Kungaku loko unwana a ku: Ndi rhandza Xikwembu, kasi a vengwa makwaṽo, o ni vṽunwa; hikuṽa l'a nga randiki makwaṽo loyi a nwi vṽonaka a nga swi tivisa ku yini ku randa Xikwembu lexi a nga xi vṽoniki? — I Yohnae 4.20

Yohane 21.16

A engeta a ku ka yena ra vṽumbiri: Simon, nwana Yona, xana wa ndi randa xana? A ku ka yena: Ina, Hosi; wa tiṽa leswaku nda ku randa. Yesu a ku ka yena: Risa tinyimpfu ta mina.

Yohane 13.35

Kungaku loko mi randana, hi laha hikwaṽo ṽa nga ta tiṽa leswaku mi vṽadyondzisiwa ṽa mina.

ṽa-Galatia 5.22

Kambe mihandu ya Moya, i rirandu, ni ku ṽaka, ni ku rula, ni ku yingisela, ni ku ṽakelana, ni vṽunene, ni ku ṽhembeka, ni ku oloṽa, ni ku tikhoma.

Hambi loko ndi nga vṽulaṽula tindimi ta ṽanhu ni ta tintumi, kambe ndi nga ri na rirandu, ndi kotisa nanga le'yi yimbaka, hambu swi ri swiphambati le'swi pfumaka. — I ṽa-Korinto 13.1

I Yohane 3.14

Loko hi ri hina, ha tiṽa leswaku hi rhurhile ku feni ku ya nghena vṽutomini, hikuṽa hiranda ṽamakweru. L'a nga randiki makwaṽo, o ṽhame ku feni.

38 KUPFUKA EKUFENI KA YESU KRISTE

Timhaka ta Vaapostola 10.39-41

Kutani hina hi timboni ta timhaka hikwato leti a ti endleke e tikweni ra va-Yuda, ni le Yerusalem; kambe va nwi dlayile hi ku nwi hayeka e mhandeni. Kambe Xikwembu xi nwi pfuxile ku feni sikwini ra vunharu, kutani xi nwi humesile e rivaleni, ku nga ri ka tiko hikwaro, kambe ku ri ka timboni leti Xikwembu xi ti hlawuleke e ku sunguleni, hi nga hina lava hi nga dya, hi nwa na yena, loko a pfukile ku feni.

va-Roma 4.25

A nga yena pa nyiketiweke hikwalaho ka ku dyoha ka hina,

kutani o pfuxiwile hikalaho ka ku khanisiwa ka hina.

Yohane 20.26-28

Kute loko ku hundile masiku ya ntlhanu na mararu, vadyondisiwa a va ri kona e ndlwini, na yena Thomas a a ri na vona. Yesu a ta, tinyangwa ti pfariwile, a yima e xikari ka vona, a ku: Ku rula a ku ve na nwina! Kutani a ku ka Thomas: Tisa ritiho ra wena la, languta ni swandla swa mina; thambuluta ni voko ra wena u ri nghenisa theveni ra mina, kutani u nga kanakani, kambe u pfumela, Thomas a hlamula, a ku ka yena: Hosi ya nga ni Xikwembu xa nga!

KUPFUKA EKUFENI I KUTSHEMBA LO'KU 39

KWETSIMAKA KA HINA

Kaṽa loko Yesu a sungula ku hlamusela ṽadyondisiwa ṽa yena leswaku a fanele ku ya Yerusalem, a ya twisiwa ku ṽaṽiseka lo'kukulu hi ṽakulukumba, ni ṽaprista la'ṽakulu, ni ṽaṽari, a dlawa, a tlhela a pfuka hi siku ra ṽunharu. — Mateo 16.21

Mi nga hlamaleni ha swona; hikuṽa nkari wa ta, lowu hikwaṽo la'ṽa nge masireni, ṽa nga ta twa rito ra yena, kutani ṽa ta huma: la'ṽa endleke swinene ṽa ta pfuka e ku ya ṽutomini, la'ṽa endleke le'swo biha ṽa ta pfukela ku aṽanyisiwa. — Yohane 5.28, 29

ṽa-Roma 6.3-5

Xana a mi swi tiṽi leswaku hina hikweru la'ṽa hi khuṽuriweke ka Yesu Kriste, hi khuṽuriwile rifuni ra yena xana? Hikwalaho hi yimberiwile swinwe na yena e rifuni ra yena hi ku khuṽuriwa, leswaku kukota leswi Kriste a pfuxiweke ku feni hi ku kwetsima ka Tatana, hi mukhuṽa wolo-wo, na hina, hi hanya hi mukhuṽa lo'wuntswha. Hikuṽa, kungaku loko hi endliwile nsinya wu ri wunwe na yena hi ku fana na yena e ku feni ka yena, hi ta fanisa na yena sweswo e ku pfukeni ka yena.

II Timoteo 2.21

Loko-ke munhu a tibasisa e ka swilo leswo, xi ta ʋa xibya le'xi twarisiwaka, le'xi kwetsimisiweke, le'xi pfunaka swinene nʋwini wa xona, xi lungiseriwile ntiro wuṅwana ni wuṅwana lo'wunene.

II ʋa-Korinto 7.1

Xexi, ʋarandɪwa, loko hi ri ni ku ṭhembisiwa kuloko, a hi tihlantsweni txhyaka hikwaro ra mmiri ni ra moya, hi ri kari hi hetisa ku hlawuleka ka hina e xitxabyeni xa Xikwembu.

Luka 1.74, 75

Ku hi nyika leswaku, loko hi ponisiwile e maṅokweni ya ʋa-

lala ʋa hina, hi ta nʋwi tirela, hi nga txhaṽi ntʋhumu hi mukhuṽa lo'wo saseka, lo'wu lulameke e mahlweni ka yena, hi masiku hikwawo ya ku hanya ka hina.

I Petro 1.2

ʋa nga la'ʋa hlawuriweke hi ku tiṽiwa e mahlweni hi Xikwembu Tatana, ʋa ri kari ʋa kwetsimisiwa hi Moya, leswaku ʋa ta yingisa Yesu Kriste, ni ku xuṽiwa hi ngati ya yena; tintswalo ni ku rula a swi mi talele!

I Petro 1.15

Kambe hi laha l'a mi ʋitaneke a hlawulekeke, na nʋwina, mi hlawuleka e mikhuṽeni ya nʋwina hikwayo.

Esaya 35.8

Gondo ri ta va kona, ni ndlela le'yi vuriwaka ndlela yo kwetsima; a ku na munhu wa thyaka l'a nga ta hunda kona; yi ta va ya la'vo lulama ntsena. La'va nga ta famba e ndleleni yoleyo, hambisi xi ri xiphukuphuku, va nga ka va nga lahleki.

va-Heberu 13.12

Hikwalaho, na yena Yesu, leswaku a kwetsimisa tiko hi ngati ya yena, o fele handle ka nya-ngwa.

I Yohane 1.9

Loko hi tivula swidyoho swa hina, Xikwembu xa thembeka, xi lulamile, ku hi rivalela swidyoho,

ni ku hi hlantswa ku hamboloka hikwako.

Mateo 3:11

Loko ndi ri mina, ndi kuvula hi mati ntsena leswaku mi thika swo biha, kambe loyi a taka e ndaku ka mina, wa ndi tlula hi matimba, kutani a swi ndi faneri ku nwi rwalela tintangu; hi yena l'a nga ta mi kuvula hi moya lo'wo kwetsima ni ndilo.

va-Efesa 1.4

Hi laha xi hi hlawuleke ka yena, loko misava yi nga si tumbuluka, leswaku hi kwetsima, kutani hi pfumala xisandu e mahlweni ka xona.

42 VANHU LA'VA TELEKE HI MOYA LO'WO KWETSIMA

Timhaka ta Vaapostola 13.52

Loko va ri vadyondisiwa, a va tala hi ku taka ni Moya lo'wo kwetsima.

va-Roma 8.9

Kambe nwina, a mi hanyi nyameni, kambe mi hanya Moyeni, loko kunene Moya wa Xikwembu wu akile ka nwina. Kungaku loko munhu a nga ri na Moya wa Kriste, a hi wa yena.

Timhaka ta Vaapostola 4.31

Kute loko va khongerile, xi vandla lexi va hlengetaneke ka xona, xi tekateka, kutani hikwa-vo va tala Moya lo'wo kwetsima, kutani va vula rito ra Xikwembu hi ku tiya.

Ezekiel 36.27

Ndi ta veka e ndeni ka nwina e moya wa mina, ndi endla leswaku mi famba e ku leriseni ka mina, mi va mi hlayisa milawu ya mina ni ku endla ha yona.

Timhaka ta Vaapostola 1.8a

Kambe mi ta nyikiwa matimba, siku Moya lo'wo kwetsima wu taka ka nwina...

Luka 11.13

Kutani-ke, leswi nwina mi nga la'vo biha, mi tivaka ku nyika vana va nwina le'swo nandihha, Tatana l'a nge tilweni o ta tlurisa swonghasi e ku nyika Moya lo'wo kwetsima e ka la'va wu kombelaka e ka yena?

SWITSEMBISO LE'SWI HLAMARISAKA E KA VAKRISTE

43

Yehova o kusuhi ni la'va nga ni timbilu le'ti thovekeke, Wa ponisa va mimoya le'yi khinyekeke. — Tipsalma 34.18

Swilo leswi hikwaswo, voko ra mina ri swi endlile, kutani sweswo hikwaswo swi humelele, ku vula Yehova. Vona, loyi ndi nga ta nwi languta, hi loyi a titora hataka, loyi mbilu ya yena yi nga le'yi thovekeke, ni loyi a rurumelaka hi rito ra mina.— Esaya 66.2

Xikwembu xi ta hlangula mihloti hikwayo e mahlweni ya vona, kutani rifu a ri nga ha vi kona, a ku nga ha vi na nkosi, hambi ku ri ku kolola, kumbe

ku vaviseka, hikuva le'swo sungula swi hundile. — Hlavutelo 21.4

I Petro 4.12, 13

Varandiwa, mi nga hlamaleni loko ku ri ni ndilo e xikari ka nwina ku ta mi ringa; kukota loko ngi mi humeleriwe hi timhaka le'to hlamarisa; kambe mi titorakela hi leswi mi nga ni ku averiwa e ku vavisekeni ka Kriste, leswaku mi ta engeta mi taka hi ku taka lo'kukulu, siku ku kwetsima ka yena ku taka e ku vonakaleni.

Themba Yehova, u endla le'swo lulama, U aka e tikweni, u xura vunene. — Tipsalma 37.3

44 SWITSEMBISO E KA LA'VA RINGIWEKE

ǃa-Heberu 2:18

Hikuǃa leswi a tweke ku ǃaǃi-seka ni ku ringiwa, wa swi kota ku pfuna la'ǃa ringiwaka.

Xikwembu xa ku rula, hi xona le'xi nga ta hatlisa ku pfoflosa Satana e hansi ka milenge ya ǃwina . . . — ǃa-Roma 16.20a

ǃa-Roma 8.28

Kambe ha swi tiǃa leswaku hikwaswo swi tirisana swiǃwe ǃu-nene e ka la'ǃa randaka Xikwembu, ǃa nga laǃa xi ǃa ǃitaneke hi makungu ya xona la'ma tiyeke.

Esaya 43.2

Loko u pela mati, ǃdi ta ǃa na wena, ni milambu yi nga ka

yi nga ku nwerisi. Loko u famba e ǃdilweni u nga ka u nga tswhi, ni langaǃi ri nga ka ri nga ku hisi.

Tipsalma 34.19

Makhombo ya l'a lulameke ma tele ngopfu, Kambe Yehova o ǃwi humesa ka wona hikwawo.

I ǃa-Korinto 10.13

A mi si humelela hi ǃdingo lo'wu nga ringaniki munhu. Kambe Xikwembu xa ǃthembeke, xi nga ka xi nga pfumeri leswaku mi humeleriwa hi ǃdingo lo'wu mi hlulaka; kambe ǃdingo, loko wu ri kona, xi ta mi nyika ni ǃdlela ya ku huma ka wona, mi ta kota e ku wu rwala.

Loyi a nga ta hlula, nd ta nwi nyika ku thama na mina e xilovelweni xa mina, kukotisa loko na mina ndi hlurile, kutani ndi thamile na Tatana e xilovelweni xa yena. — Hlaʋutelo 3.21

Hlaʋutelo 3.5

L'a nga ta hlula, o ta ambala tinguvu le'to basa, kutani ndi nga ka ndi nga hlanguri vito ra yena e bukwini ya vutomi, kambe ndi ta vula vito ra yena e mahlweni ka Tatana, ni le mahlweni ka tintumi ta yena.

L'a nga ta hlula, ndi ta nwi endla xiphande e tempeleni ya Xikwembu xa mina, kutani a nga ka a nga humi kona; kambe ndi

ta tala e henhla ka yena e vito ra Xikwembu xa nga, ni vito ra muti wa Xikwembu xa nga, wu nga Yerusalem lo'wuntswha, lo'wu xikaka hi le tilweni e ka Xikwembu xa mina, na rona vito ra mina le'rintswa. — Hlaʋutelo 3.12

Loyi a nga ta hlula, o ta dya ndaka ya swoleswo; ndi ta va Xikwembu xa yena, yena a va nwana nga. — Hlaʋutelo 21.7

Hlaʋutelo 2.7

L'a nga ni tindleve a a yingise leswi Moya wu swi byelaka tike-reke: Loyi a nga ta hlula, ndi ta nwi nyika ku dya muri wa ku hanya, lo'wu nge xikari ka Paradeisi ya xikwembu.

46 XIKWEMBU XI VULAVULA NA HINA HI MHAKA YA KUDLAYA VUKATI

Mateo 5.32

Kambe mina ndi ri ka niwina: Munhu, hambu a ri mani na mani, l'a thikaka nsati wa yena, loko ku nga ri hi mhaka ya voozwi, a niwi endla leswaku a hunduka mooswi; kutani unwana ni unwana l'a tekaka loyi a thikiweke, o ni voozwi.

va-Roma 7.2, 3

Swi tano ni wansati l'a tekiweke, o bohiwile hi nawu e ka nuna wa yena loko a ha hanya; kambe loko nuna a file, o nthunxiwile nawini wa nuna. Loko swi ri tano, loko a tekana ni wanuna

unwana, nuna wa yena loko a ha hanya, o ta vuriwa mooswi; kambe loko nuna wa yena a file, o nthunxiwile nawini; hi leswaku loko a tekana ni nuna unwana, a nga ka a nga vuriwi mooswi.

I va-Korinto 7.10, 11

Loko va ri la'va tekaneke, nda va lerisa, ndi nga ri mina, kambe i Hosi, ndi ri: Wansati a nga thuki a thika nuna wa yena. Ni loko a niwi thikile, a a tithamele a nga tekiwi, kumbe a vuyelana ni nuna wa yena; na yena wanuna, a nga thuki a thika nsati wa yena.

Mateo 24.27

Hikuva kukotisa loko rihati ri huma e vuxeni, ri hatima ku ya fika vupeladyambu, ku ta ka Nwana-wa-munhu ku ta endlisa sweswo.

Hlavutelo 3.11

Waswivo, ndi hatlisa ndi ta; tiyisa leswi u nga na swona, unwana a nga ti thuka a teka hari ya wena.

Marka 8.38

Hikuva loyi a nga ni tingana hikwalaho ka mina ni marito ya mina, e mahlweni ka rixaka leri ra vaoswi ni ra vadyohi, na yena, Nwana-wa-munhu o ta khomiwa hi tingana hikwalaho ka yena,

siku a taka vuya hi ku kwetsima ka Tata wa yena, swinwe ni tintumi le'to kwetsima.

Mateo 24.30

E nkarini wolowo, xikombiso xa Nwana-wa-munhu xi ta huma hi le tilweni, hi kona matiko hikhawo ya misava ma nga ta tiba xifuva, va ta vona Nwana-wa-munhu a ta hi mapapa ya le tilweni, hi matimba la'makulu, ni ku vonakala lo'kukulu.

Yohane 14.3

Kutaku loko ndi yile, ni loko ndi mi lungiserile vuthamo, ndi ta tlhela ndi vuya, ndi mi teka mi ta ka mina, leswaku laha ndi nga kona, mi va kona na iwina.

Hi laha v̄a nga ta v̄ona Nwana-wa-munhu a ta e papeni hi matimba la'makulu, ni ku v̄onakala lo'kukulu. — Luka 21.27

Kutani, na n̄wina, tilungiseni, hiku v̄a Nwana-wa-munhu o ta ta hi nkari lowu mi nga wu ehleketiki. — Luka 12.40

I Yohane 3.2

Varandiwa, sweswi hi v̄ana v̄a Xikwembu, kambe lexi hi nga ta v̄a xona, a xi si v̄onaka; kambe ha swi ti v̄a leswaku siku a humelaka, hi ta fana na yena, hiku v̄a hi ta n̄wi v̄ona hi xiviri xa yena.

Hlavutelo 16:15

[Maswi v̄o, n̄da ta kukotisa khamba, ku katekile l̄a hitekaka,

l̄a hlayisaka tingu v̄u ta yena, leswaku a nga thuki a famba ntsena tingana ta yena ti nga ti thuka ti v̄onaka.]

Timhaka ta Vaapostola 1.11

V̄a ku: V̄avanuna v̄a Galilea, mi yimele yini, mi langutile ti lweni? Yesu loyi a tekeriweke tilweni a le xikari ka n̄wina, o ta tlhela a v̄uya hi mukhu v̄a lowu mi n̄wi v̄oneke a ya e tilweni ha wona.

Hiku v̄a Nwana-wa-munhu o ta ta hi ku kwetsima ka Tata wa yena, ni tin t̄umi ta yena, kutani, e nkarini wolowo, o ta nyika unwana ni unwana hi mitiro ya yena. — Mateo 16.27

RITO RA XIKWEMBU

Nđi hlayisa rito ra wena e mbi-
lwini ya mina, Leswaku nđi nga
ku dyoheli. — Tipsalma 119.11

II Petro 1.21

Hikuṽa ṽuprofeta a byi tisiwa-
nga hi ku ranḁa ka munhu, ni
xiku riṽwe, kambe ṽanhu ṽa Xi-
kwembu la'ṽa hlawuriweke ṽa
ṽurile, ṽa ri kari ṽa susumetiwa
hi Moya lo'wo kwetsima.

Tipsalma 119.105

Rito ra wena i riṽoningo e
milengeni ya mina, Ni ku ṽona-
kala e ndleleni ya mina.

Hikuṽa rito ra Xikwembu i ri-
to le'ri hanyaka, le'ri tiraka, le'ri
karihaka ku tlula tlhari le'ri nga
ni ṽukari hi matlhelo mambiri,

ri ya fika mahlanganeni ya mbilu
ni moya, ni ka misiha ni mongo,
kambe hi rona le'ri aṽanyisaka
mianakanyo ni makungu ya ti-
mbilu. — ṽa-Heberu 4.12

Tilo ni misaṽa swi ta hunḁa
kambe marito ya mina ma nga ka
ma nga hunḁi. — Luka 21.33

Maṽalwa hikwawo la'ma huhu-
tiweke hi Xikwembu, ma pfuna
ku dyondisa, ni ku khorwisa, ni
ku ololoxa, ni ku kurisa e ku
lulamani. — II Timeteo 3.16

Kambe Yesu a hlamula, a ku
ka ṽona: Mi lahlekile, hikuṽa a
mi tiṽi Matalwa ni matimba ya
Xikwembu. — Mateo 22.29

Published in numerous languages by the World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for careful distribution, write in English to:

**World Missionary Press, Inc.
Box 120
New Paris, Indiana 46553 U.S.A.**

Quotations from the Bible in Tsonga used by permission of the Bible Society of South Africa.

TSO

87 Tsonga

South Africa